

הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס , בהמשך להכרזת שר הביטחון מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה (להלן - ההכרזה), להחלטות הממשלה שהתקבלו מעת לעת על הארכת ההכרזה תוך צמצומה בהחלטת הממשלה מס' 1784 מיום 27 במאי 2024 לשטח המסומן במפה והכולל את היישובים כמפורט בנספח לאותן החלטות ובכלל זה החלטת הממשלה מס' 2091 מיום 30 ביולי 2024, שעניינה הארכת תוקפה של ההכרזה בשטח האמור עד ליום ב' באלול התשפ"ד (5 בספטמבר 2024), ובהמשך להחלטות ועדת החוץ והביטחון של הכנסת ובכלל זה ההחלטה האחרונה שאישרה את הארכת ההכרזה המגודרת עד ליום ב' באלול התשפ"ד (5 בספטמבר 2024) :

1. מכוח הסמכות לפי סעיף 9(א)(1) ו-6(6) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – החוק), להאריך את ההכרזה על מצב מיוחד בעורף כך שתחול רק בשטח המסומן במפה והכולל את היישובים, כמפורט בנספח להחלטה זו, עד ליום ד' בחשוון התשפ"ה (4 בנובמבר 2024). לקראת תום המועד האמור ייבחן הצורך בהארכה נוספת.
2. לבקש את אישורה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת להארכה האמורה לפי סעיף 9(א)(6) לחוק.

דברי הסבר

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור משולבת מרצועת עזה שכללה ירי טילים לעבר מדינת ישראל וכן חדירת מתבלים ליישובי העוטף והדרום. בעקבות מתקפה מתועבת זו הכריז שר הביטחון ביום 7 באוקטובר 2023, על מצב מיוחד בעורף על כל שטח המדינה, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – החוק). ההכרזה מקנה לגורמים שונים בצה"ל סמכויות בתחום ההתגוננות האזרחית.

הוראות סעיף 9(ב)(3) לחוק קובעות, כי הממשלה רשאית לאשר את הארכת תוקף ההכרזה על "מצב מיוחד בעורף" שניתנה על-ידי שר הביטחון כאמור.

בהתאם להוראות סעיף 9(ב)(3) אישרה הממשלה ביום 8 באוקטובר 2023 בהחלטה מס' 941 להאריך את תוקפה של ההכרזה והודיעה על כך לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

ביום 12 באוקטובר 2023 דנה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת בתוקפה של ההכרזה והחליטה לאשרה עד ליום 19 באוקטובר 2023.

ביום 18 באוקטובר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 968 בדבר הארכת תוקפה של ההכרזה בכל שטח המדינה עד ליום 19 בדצמבר 2023. ועדת החוץ והביטחון של הכנסת אישרה את הארכת ההכרזה מעת לעת. בהחלטת הממשלה מס' 1784 מיום 27 במאי 2024 הוחלט להאריך את ההכרזה תוך צמצום תחולתה כך שתחול רק בחלק משטח המדינה (דרום המדינה וצפונה). גם החלטה זו אושרה על ידי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת והוארכה מאז מס' פעמים כאשר בהחלטת הממשלה האחרונה בנושא (החלטה מס' 2091 מיום 30 ביולי 2024) הוחלט על הארכה נוספת של ההכרזה כך שתמשיך לחול רק בשטח המסומן במפה אשר צורפה להחלטה זו והכולל את היישובים, כמפורט בהחלטה האמורה, עד ליום 5 בספטמבר 2024.

בהתאם לחוות דעת עדכנית של גורמי הביטחון, בזירה הדרומית עדיין קיים סיכון לירי תלול מסלול לעבר יישובי עוטף עזה ויישובים נוספים ובזירה הצפונית נמשך האיום על יישובי הצפון המתאפיין בירי תלול מסלול וכטב"מים. לפיכך, נדרש להאריך את תוקפה של ההכרזה, אך ניתן בעת הזו, בדומה לקבוע בהחלטות הממשלה הקודמות על הארכת ההכרזה, ובכלל זה ההחלטה האחרונה מיום 30 ביולי 2024, לגדר את תחולת ההכרזה כך שתחול רק בחלק משטח המדינה, באזורים המושפעים באופן רציף וישיר מירי תלול מסלול וכטב"מים מאזורי הלחימה, כדלקמן: בדרום המדינה – עוטף עזה, מערב לכיש ומערב הנגב; בצפון המדינה – אזור קו העימות, צפון הגולן, דרום הגולן והגליל העליון. זאת, בהתאם למסומן במפה המצורפת כנספח להחלטה זו ולרשימת היישובים המפורטת בנספח האמור.

לקראת מועד פקיעתה של ההחלטה, ייבחן הצורך בהארכתה בכפוף להערכת המצב העדכנית. יובהר, כי ככל שבמהלך תקופת ההארכה המוצעת, יחול שינוי נסיבות שיצדיק, בכפוף להערכת מצב ביטחונית עדכנית, הרחבה מידית של תחולתה של ההכרזה, יפעל שר הביטחון בהתאם לסמכותו שבחוק ויכריז כאמור על החלת מצב מיוחד בעורף בשטחי מדינה נוספים שאינם כלולים בהחלטה זו. במקרה זה ככל שיידרש, ובהתאם לחוק, תובא ההכרזה לאישור הממשלה בהקדם האפשרי, ובהמשך גם לאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

לפיכך, מוצע כי הממשלה תחליט כי יש להאריך את ההכרזה על מצב מיוחד בעורף, תוך המשך גידור תחולתה רק לשטחים בדרום הארץ ובצפונה, עד ליום 4 בנובמבר 2024, ותפנה לוועדת

החוץ והביטחון של הכנסת לצורך קבלת אישורה מראש להארכה האמורה, לפי סעיף 9(א)(6) לחוק.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

מטבע הדברים, להארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף כנגזרת של המצב הביטחוני באזורים עליהם היא חלה, יש השלכה כלכלית על המשק, אלא שיש קושי לאמוד אותה.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

2091 מיום 30 ביולי 2024.

1905 מיום 23 ביוני 2024.

1784 מיום 27 במאי 2024.

1734 מיום 5 במאי 2024.

1688 מיום 14 באפריל 2024.

1630 מיום 31 במרץ 2024.

1462 מיום 27 בפברואר 2024.

1374 מיום 4 בפברואר 2024.

1257 מיום 14 בינואר 2024.

1150 מיום 19 בדצמבר 2024.

968 מיום 18 באוקטובר 2023.

941 מיום 8 באוקטובר 2023.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת משפטית מצורפת.

סיווגים

תחום פעולה עיקרי - 01 - חוץ ובטחון.

מגיש: שר הביטחון

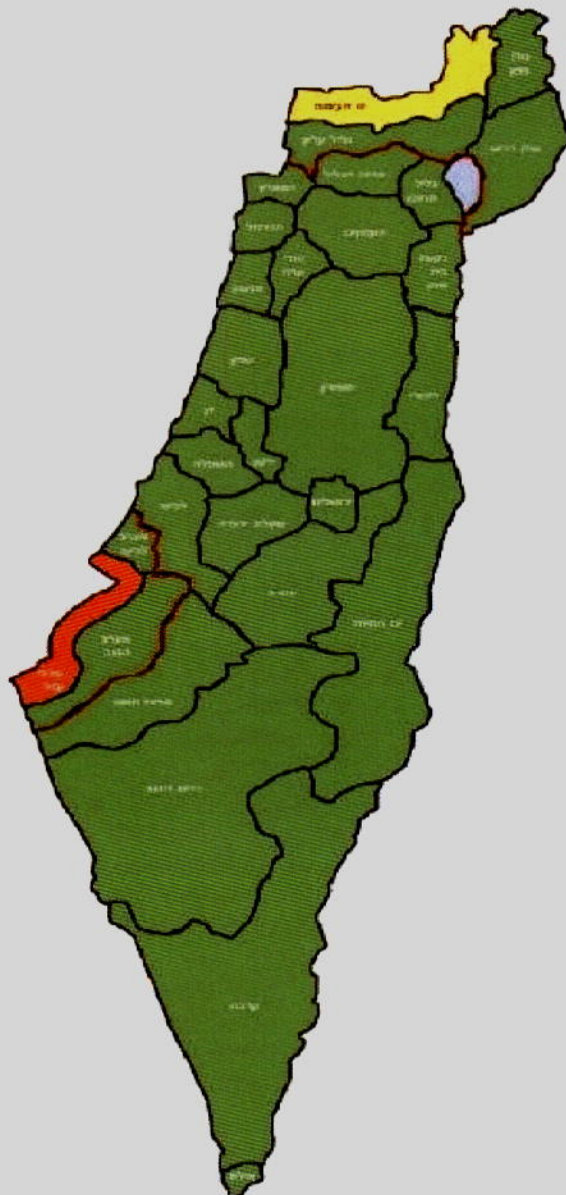
כ"ח באב התשפ"ד
01 בספטמבר 2024

נספח – עזר מפותי ורשימת היישובים

חלק א': עזר מפותי "מצב מיוחד בעורף"

צפון הארץ - קו העימות; גולן צפון; גולן דרום וגליל עליון.

בדרום הארץ - עוטף עזה; מערב הנגב; מערב לכיש.

חלק ב': רשימת היישובים המצויים תחת הכרזת "מצב מיוחד בעורף"

<u>רשויות מקומיות ויישובים</u>	<u>אזור</u>
<p>בוקעתא, מג'דל שמש, מסעדה, עין קיניא</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז גולן – אודם, אורטל, אל רוס, מרום גולן, נווה אטי"ב, נמרוד, עין זיוון, קלע, שעל</p>	גולן צפון
<p>קצרין</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז גולן – אבני איתן, אלוני בשן, אלי-עד, אניעם, אפיק, בני יהודה, גבעת יואב, גשור, חד נס, חספין, יונתן, כנף, כפר חרוב, מבוא חמה, מיצר, מעלה גמלא, נאות גולן, נוב, נטור, קדמת צבי, קשת, רמות, רמת מגשימים</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז עמק הירדן – אלמגור, אשדות יעקב (איחוד), אשדות יעקב (מאוחד), האון, מסדה, מעגן, עין גב, שער הגולן, תל קציר</p>	גולן דרום
<p>גוש חלב (ג'ש), חורפיש, כפר ורדים, מטולה, מעיליא, מעלות תרשיחא, נהריה, ע'ג'ר, פסוטה, פקיעין, קרית שמונה, שלומי</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז הגליל העליון – ברעם, גונן, דן, דפנה, הגושרים, יפתח, יראון, כפר בלום, כפר גלעדי, כפר סאלד, להבות הבשן, מלכיה, מנרה, מעיין ברוך, משגב עס, נאות מרדכי, סאסא, עמיר, צבעון, שדה נחמיה, שמיר, שניר</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז מבואות החרמון – בית הלל, דישון, יובל, מרגליות, מרכז כ"ח, רמות נפתלי, שאר ישוב</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז מטה אשר – אדמית, אילון, בן עמי, בצת, געתון, גשר הזיו, חניתה, יחיעם, כברי, כפר ראש הנקרה, לימן, מצובה, סער, עברון, ערב אל עראמשה</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז מעלה יוסף – אבירים, אבן מנחם, אלקוש, גורן, גרנות הגליל, הילה, זרעית, חוסן, יערה, מנות, מעונה, מתת, נווה זיו, נטועה, עבדון, עין יעקב, פקיעין החדשה, צוריאל, שומרה, שתולה</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז מרום הגליל – אביבים, דוב"ב, דלתון, כרם בן זמרה, עלמה, ריחאנייה</p>	קו העימות

<p>אבו סנאן, בית ג'אן, בענה, ג'דידה-מכר, ג'וליס, דיר אל-אסד, חצור הגלילית, טובא-זנגרייה, יאנוח-ג'ת, יסוד המעלה, כסרא-סמיע, ירכא, כפר יאסיף, כרמיאל, מג'ד אל כרום, מגדל תפן, מזרעה, נחף, סאג'ור, עכו, צפת, ראמה, ראש פינה</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז הגליל העליון – איילת השחר, גדות, חולתה, כפר הנשיא, כרי דשא, מחניים, עמיעד, קדרים</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז מבואות חרמון – אליפלט, אמנון, כורזים, כחל, כרכום, משמר הירדן, שדה אליעזר</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז מטה אשר – אחיהוד, אפק, אשרת, בוסתן הגליל, בית העמק, יסעור, כליל, כפר מסריק, לוחמי הגטאות, נס עמים, נתיב השיירה, עין המפרץ, עמקה, רגבה, שבי ציון, שייח' דנון, שומרת</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז מעלה יוסף – גיתה, לפידות</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז מרום הגליל – אור הגנוז, אמירים, ביריה, בר יוחאי, כדיתא, כפר שמאי, מירון, עין אל אסד, עמוקה, פרוד, שזור, שפר, כפר חושן-ספסופה</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז משגב – בר לב, גילון, חלוץ, חרשים, טל-אל, כישור, כמאנה, כמון, לבון, מכמנים, פלך, צורית, תובל</p>	<p>גליל עליון</p>
<p>שדרות</p> <p>כל יישובי מוא"ז אשכול - אבשלום, אוהד, בארי, בני נצרים, דקל, חולית, יבול, ישע, יתד, כיסופים, כרם שלום, מבטחים, מגן, נווה, ניר יצחק, ניר עוז, נירים, סופה, עין הבשור, עין השלושה, עמיעוז, פרי גן, צוחר, רעים, שדי אברהם, שדה ניצן, שלומית, תלמי אליהו, תלמי יוסף</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז חוף אשקלון - גברעם, זיקים, יד מרדכי, כרמיה, נתיב העשרה</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז שדות נגב - זמרת, כפר מימון, סעד, עלומים, שובה, שוקדה, תושיה, תקומה</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז שער הנגב - אור הנר, איבים, ארז, גבים, יכני, כפר עזה, מפלסים, נחל עוז, ניר עם</p>	<p>עוטף עזה</p>
<p>אשקלון</p>	<p>מערב לכיש</p>

<p>חלק מיישובי מוא"ז חוף אשקלון - באר גנים, בית שקמה, ברכיה, בת הדר, גיאה, הודיה, חלץ, כוכב מיכאל, כפר סילבר, מבקיעים, משען, ניצן א', ניצן ב', ניצנים, ניר ישראל, תלמי יפה</p>	
<p>אופקים, נתיבות</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז אשכול - אורים, גבולות, צאלים</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז בני שמעון - ברוש, תאשור, תדהר</p> <p>כל יישובי מוא"ז מרחבים - אשבול, בטחה, גילת, מבועים, מסלול, ניר משה, ניר עקיבא, פדויים, פטיש, פעמי תש"ז, קלחים, רנן, שבי דרום, שדה צבי, תלמי ביל"ו, תפרח, אשל הנשיא</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז שדות נגב - בית הגדי, גבעולים, זרועה, יושיביה, מעגלים, מלילות, שיבולים, שרשרת</p> <p>חלק מיישובי מוא"ז שער הנגב - ברור חיל, דורות, רוחמה</p>	<p>מערב הנגב</p>

מדינת ישראל
משרד הביטחון
בלמ"ס

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

תאריך: 30
כ"ו באב
תשפ"ד
אוגוסט 2024

הנדון: חוות דעת משפטית נלווית להצעה להחלטת ממשלה בעניין הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף

נושא ההחלטה:

הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בחלק משטח המדינה עד ליום 4 בנובמבר 2024.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפה טרור מרצועת עזה שכללה ירי טילים לעבר מדינת ישראל וכן חדירת מחבלים ליישובי העוטף ושדרות. בעקבות מתקפה מתובעת זו הכריז שר הביטחון ביום 7 באוקטובר 2023, על מצב מיוחד בעורף על כל שטח המדינה, מכוח סמכותו לפי סעיף 9ג(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – החוק). ההכרזה מקנה לגורמים שונים בצה"ל סמכויות בתחום ההתגוננות האזרחית.

הוראות סעיף 9ג(ב)(3) לחוק קובעות, כי הממשלה רשאית לאשר את הארכת תוקף ההכרזה על "מצב מיוחד בעורף" שניתנה על-ידי שר הביטחון כאמור.

בהתאם להוראות סעיף 9ג(ב)(3) לחוק אישרה הממשלה ביום 8 באוקטובר 2023 בהחלטה מס' 941 להאריך את תוקפה של ההכרזה והודיעה על כך לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

ביום 18 באוקטובר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 968 בדבר הארכת תוקפה של ההכרזה בכל שטח המדינה עד ליום 19 בדצמבר 2023. ועדת החוץ והביטחון של הכנסת אישרה את הארכת ההכרזה מעת לעת.

בהחלטת הממשלה מס' 1784 מיום 27 במאי 2024 הוחלט להאריך את ההכרזה תוך צמצום תחולתה כך שתחול רק בחלק משטח המדינה (דרום המדינה וצפונה). גם החלטה זו אושרה על ידי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת והוארכה מאז מס' פעמים כאשר בהחלטת הממשלה האחרונה בנושא (החלטה

מס' 2091 מיום 30 ביולי 2024) הוחלט על הארכה נוספת של ההכרזה כך שתמשיך לחול רק בשטח המסומן במפה אשר צורפה להחלטה זו והכולל את הישובים, כמפורט בהחלטה האמורה, עד ליום 5 בספטמבר 2024.

בהתאם לחוות דעת עדכנית של גורמי הביטחון, בזירה הדרומית עדיין קיים סיכון לירי תלול מסלול לעבר יישובי עוטף עזה ויישובים נוספים ובזירה הצפונית נמשך האיום על יישובי הצפון המתאפיין בירי תלול מסלול וכטב"מים. לפיכך, נדרש להאריך את תוקפה של ההכרזה אך ניתן בעת הזו, בדומה לקבוע בהחלטות הממשלה הקודמות על הארכת ההכרזה, ובכלל זה ההחלטה האחרונה מיום 30 ביולי 2024, לגדר את תחולת ההכרזה כך שתחול רק בחלק משטח המדינה, באזורים המושפעים באופן רציף וישיר מירי תלול מסלול וכטב"מים מאזורי הלחימה, כדלקמן: בדרום המדינה – עוטף עזה, מערב לכיש ומערב הנגב; בצפון המדינה – אזור קו העימות, צפון הגולן, דרום הגולן וגליל עליון. זאת, בהתאם למסומן במפה המצורפת כנספח להחלטה זו ולרשימת היישובים המפורטת בנספח האמור.

לקראת מועד פקיעתה של ההחלטה, ייבחן הצורך בהארכתה בכפוף להערכת המצב העדכנית. יובהר, כי ככל שבמהלך תקופת ההארכה המוצעת, יחול שינוי נסיבות שיצדיק, בכפוף להערכת מצב ביטחונית עדכנית, הרחבה מידית של תחולתה של ההכרזה, יפעל שר הביטחון בהתאם לסמכותו שבחוק ויכריז כאמור על החלת מצב מיוחד בעורף בשטחי מדינה נוספים שאינם כלולים בהחלטה זו. במקרה זה, ככל שיידרש ובהתאם לחוק, תובא ההכרזה לאישור הממשלה בהקדם האפשרי, ובהמשך גם לאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

לפיכך, מוצע כי הממשלה תחליט כי יש להאריך את ההכרזה על מצב מיוחד בעורף, תוך גידור תחולתה רק לשטחים בדרום הארץ ובצפונה, עד ליום 4 בנובמבר 2024 ותפנה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת לצורך קבלת אישורה מראש להארכה האמורה, לפי סעיף 9(א)(6) לחוק.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרך פתרונם:

לעמדת גורמי הביטחון המשך הלחימה הן ברצועת עזה והן בגבול הצפון, המשך הירי לעבר אוכלוסייה אזרחית והאיומים מזירות המעגל השני והשלישי, מחייבים לעת הזו את הארכת ההכרזה לפרק זמן נוסף של כחודשיים תוך המשך תחולתה רק על חלק משטח המדינה (צפון המדינה ודרומה), וזאת על מנת לאפשר לפיקוד העורף להמשיך ולתת הנחיות התגוננות לאוכלוסייה הנדרשות על מנת להגן על העורף, בדגש על הנחיות הנוגעות להגבלות על קיום התקהלויות ולקיום פעילות חינוכית. לאור האמור, אין לדעתנו מניעה משפטית בהארכת ההכרזה פעם נוספת, תוך גידור תחולתה לאזורים הספציפיים המנויים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

נוסח ההצעה תואם עם הגורמים הרלוונטיים בייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה :

אין מניעה משפטית לאשר את ההצעה.

בברכה,

פזית תדהר, עו"ד
סגנית היועמ"ש למערכת הביטחון